

Hõbedane pontsakas

hõbekoger

Mitmed uuringud näitavad, et meie toidulaual on vähe kohalikke kalu. Olukorda saab ka ise parandada lihtsamalt püütavate kalade, näiteks hõbekogrede õngitsemisega.

Kala nimigi näitab, et tal peab olema mingi seos hõbedase tooniga, ja just selline on eeskätt tema külgede soomusrüü.

Hõbekoger on segatoiduline leppkala, tema menüüs on olulisel kohal nii loomse kui ka taimse päritoluga toit. Seda saab arvestada ka püügi söödavalikul. Hõbekokre saab püüda nii ussiga kui ka tainast tehtud kuu-likesega.

Vaatamata mitmekesisele toidule kasvavad hõbekogred suhteliselt aeglaselt. Keskmise toidubaasi korral on viieaastased kalad 25–28 cm pikad ja kaaluvad 300–400 grammi.

Just oma aeglase kasvukiiruse tõttu pole hõbekoger edukalt kasvatatava tiigikalana läbi löönud. Soodsate elutingimuste korral aga võivad need kalad ka meie tingimustes ületada mitme kilo piiri.

Eesti hõbekogre seni kehtiv ametlik kaalurekord on veidi üle kolme kilo ja selle kala pikkus oli peaaegu pool meetrit.

Ehkki paljudele on jäänud hõbekogrest mulje kui uimasevõitu laisast kalast, osutavad suuremad isendid väljatõmbamisel raevukat vastupanu.

Omapärase bioloogiaga

Hõbekokredel on mitmeid bioloogilisi iseärasusi, mis aitavad neil äärmuslikes tingimustes ellu jääda ja levida. Talviti hõbekogred ei toitu, vaid veedavad selle aja tavaliselt mutta pugenult väheaktiivses seisundis, kusjuures nende ainevahetus aeglustub oluliselt.

Hõbekogred taluvad hästi ka veekogu hapnikupuudust, enamik elutegevuseks vajalikust energiast saadakse sel juhul hapnikuta toimuvast ainevahetusest. Veetemperatuuri liigsoojenemisel muutuvad hõbekogred samuti loiuks ja poevad mutta, ümbritsedes end tavapärasest paksema limakattega.

Ka hõbekogrede paljunemine on huvitav. Nendes veekogudes, kus esinevad nii isased kui ka emased hõbekogred, paljunevad nad nagu kalad ikka: emased koevad portsjonite kaupa marja ja isaste eritatud niisa koostises leiduvad spermid viljastavad selle.

Aga hõbekogred saavad paljunemisega hakkama ka siis, kui sama liigi isaseid polegi. Piisab, kui koetud munarakke viljastab mõne lähedase kala-liigi isase sugurakk. Seejuures pole tu-

lemuseks mitte kõikvõimalike hübriidide teke, vaid sellisest viljastatud munarakust areneb ikkagi emasest soost hõbekoger. Põhjus on selles, et võõrliigi isassugurakk üksnes aktiveerib hõbekogre munaraku arengu.

Sissetoodud liik

Hõbekogred jõudsid meile inimeste teadliku vahendustegevuse tulemusena. Nimelt toodi 1948. ja 1949. aasta sügisel Venemaalt hõbekokri, kes lasti Tallinna Kalamajandi tiikidesse, Maardu ja Kahala järve. Vähemalt osa kaladest jäi ellu ja andis järglasi.

Järgnevatel aastatel viidi eeskätt Maardu järvest hõbekokri üha uutesse ja uutesse veekogudesse üle Eesti.

Kalade asustamisjärgsetel aastatel kehtisid hõbekogrede püügil isegi teatud piirangud, mis tänapäeval on kaotatud. Nüüdseks on hõbekoger meil täielikult kohastunud, kalaliigi levik on siseveekogudest ammu juba merelahtedessegi jõudnud ning iga aastaga hõbekogrestub üha uusi ja uusi lahtesid meie rannavetes.

Sobib söögiks mitmel viisil

Hõbekogrega käib paratamatult kaasas mudakala kuulsus ja seega usutakse juba ette, et püütud kala lihal peab tingimata juures olema mudamaitse. Merest ja jõgedest püütud kaladel